7/12255

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00.390 **28../12../2006**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 15.02.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12255-18645/47680 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile İzmir Milletvekili Sayın Ahmet ERSİN'e ait Yazılı Soru Önergesi hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
  (Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
  Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
  (Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
  Ek: 1 Yazı

7/12255

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET ERSİN'İN
7/12255 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

Sağlık Bakanlığı ve SHÇEK tarafından, yurtlarda kalan 0-18 yaş grubundaki çocuklara, içinde garip ve yönlendirici sorular bulunan anket yapıldığı basında yer almıştır.

Çocuklara, yaşamınıza son vermeyi düşündünüz mü, bu konuda plan yaptınız mı, diye sorulmaktadır. Ayrıca Gaziantep'te sigara, içki, uyuşturucu ve uçucu maddeler kullanıp kullanmadıkları, cinsel tacize uğrayıp uğramadıklarına ilişkin sorular vardır.

SHÇEK'na yani Devlete emanet edilen çocukların, kendilerine zarar verecek davranışları veya kötü alışkanlıkları olup olmadığını tespit etmek ve önlem almak, yurt yöneticilerinin ve Sosyal Hizmet Uzmanlarının görevidir. Dolayısıyla, çocukları yönlendirici bu tür sorular içeren anket yapmak yadırganmıştır.

SORU 1 :

Bu ne biçim anket bu anketteki bazı soruların, Çocuk Haklarına ve İnsan Haklarına aykırı olduğunun farkında değil misiniz?

CEVAP 1 :

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumundaki Çocuk Yuvaları ve Yetiştirme Yurtlarında verilen hizmetlerin iyileştirilmesine yönelik strateji ve uygulama modellerinin geliştirilmesi amacıyla; Sağlık Bakanlığı ve Bakanlığımız, Ankara Üniversitesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği ve Türk Psikologlar Derneğiyle işbirliği içinde bu proje hazırlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı ile SHÇEK arasında imzalanan 30 Aralık 2004 tarihli Protokol gereği; SHÇEK'e bağlı bulunan çocuk yuvaları ile yetiştirme yurtlarında yaşayan 0-18 yaş grubu çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimlerinin incelenmesi, erken tanı ve tedavilerinin sağlanması amacıyla, 1-21 Mart 2005 tarihleri arasında genel bir sağlık taraması yapılmıştır.

Sağlık taraması ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı 91 çocuk yuvasında 9542 çocuğumuz ile 109 yetiştirme yurdunda kalan 10510 gencimiz olmak üzere toplam 20.052 çocuk ve gencimizin ilk defa genel sağlık taramasından geçirilmiştir.

Çalışmaya başlamadan önce Ankara'da bulunan çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları ziyaret edilmiş ve buralarda verilen sağlık hizmetleri, kayıt sistemleri ve hasta sevk sistemleri yerinde değerlendirilmiştir. Daha sonra değişik üniversitelerden öğretim görevlileri ile birlikte genel sağlık taramasının esasları belirlenmiştir.

Tarama sürecinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından kullanılan Küresel Gençlik Tütün Anketi (uluslar arası geçerliliği bulunmaktadır) , SHÇEK Gençlik Davranış Anketi (Sağlık Bakanlığı Ruh Sağlığı Daire Başkanlığınca Dünya Sağlık Örgütünün soruları) kullanılmış. Anket soruları Ülke genelinde kullanılmadan Kurumumuzda görev yapan Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikolog ,Yöneticilerce gözden geçirilmiş ve Ankara ilinde Keçiören Atatürk Çocuk Yuvası ve 50.yıl Yetiştirme Yurtlarında yaşayan

kız ve erkek çocuklara uygulanmış, onlardan ve yöneticilerden alınan geri bildiriler ışığında tekrar gözden geçirilmiştir.

Genel Sağlık Taraması sırasında;
1-Çocukların sağlık durumları tespit edilmiş,
2-Akut şikâyetleri tedavi edilmiş,
3-Kronik hastalıkları kayıt altına alınmış,
4-Her bir çocuk için Kişisel Sağlık İzlet Kartı hazırlanmış ve kişisel sağlık fişi olarak kullanılması ve daha sonraki izlemler ve tedavileri için kayıt altına alınmıştır.

Genel sağlık taramasının bir parçası olarak farklı zamanlarda uygulanan "Küresel Gençlik Tütün Anketi" ve "SHÇEK Gençlik Davranış Anketi" ile de yetiştirme yurtlarında kalan çocukların tütün, alkol, uyuşturucu ve sağlıkla ilgili bazı davranışlarının (beslenme, hijyen, ruhsal durum, fizik aktivite, sosyal yaşam, şiddet vs) belirlenmesi amaçlanmıştır.Tüm faaliyetler İl Sağlık Müdürlüğümüze bağlı Ruh Sağlığı Şube Müdürlükleri koordinasyonunda yürütülmüştür.

Genel Sağlık Taramasına başlamadan önce Ankara'da 73 ilin SHÇEK İl müdürleri ile bilgilendirme toplantısı yapılarak uyulması gereken kurallar ve sorumluluklar hatırlatılmıştır.

Daha sonra Adana ve Yalova illerinde 73 ilin Ruh Sağlığı Şube Müdürleri eğitime alınarak, genel sağlık taraması ve anketlerin nasıl uygulanacağı ve değerlendirme raporlarının gönderilmesine ilişkin kriterleri anlatılmıştır.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünce çocuk sayısı kadar bastırılan "Kişisel Sağlık İzlem Kartları", "Persentil Eğrileri" İl Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Anket uygulamaları sırasında yönetici ve öğretmenler sınıfların dışına çıkartılmış, anketlere kesinlikle isim yazılmaması istenmiş ve anketler doldurulduktan sonra sınıflarda bulunan boş kutulara attırılmıştır.

İllerde, bir hekimin muayene edebileceği çocuk sayısı günde en fazla 20-30 arasında olacağı hesaplanarak, sağlık taramasından geçirilecek çocuk sayısına göre her ilde 2-8 arasında sağlık ekibi (pratisyen hekim ve hemşire/ebe) çocuk yuvaları veya yetiştirme yurtlarına en yakın sağlık kuruluşlarından oluşturulmuştur.

Genel Sağlık taramaları SHÇEK çocuk yuva ve yurtlarındaki revirlerde yapılmış. Muayeneler esnasında çocuklar teker teker içeri alınmış ve fizik muayeneye başlamadan önce, çocuklara muayenelerin ne olduğu anlatılarak korkuları giderilmeye çalışılmıştır. Muayeneler esnasında bakıcı anne ya da rehber öğretmenler hazır bulunmuşlardır.

Muayeneler esnasında tüm çocukların boy, kilo ve kan basınçları ölçülmüştür.

Muayenede elde edilen sonuçlar her bir çocuğa ait "Kişisel Sağlık İzlem Kartları" ve "Persentil Eğrileri"ne işlenerek çocukların kişisel dosyalarına konmuştur. Akut rahatsızlığı saptanan çocukların tedavileri muayeneler esnasında yapılmış, ileri tetkik ve tedavi gerektiren çocuklar Devlet Hastanelerine sevk edilmiştir. Bu dönemde Devlet Hastanelerinde bu çocukların tanı ve tedavilerine öncelik verilmiştir. Sevk edilen çocukların ulaşım ve tedavi giderleri SHÇEK tarafından karşılanmıştır.

Her ekibin Kişisel Sağlık İzlem Kartlarından elde edilen muayene sonuçları, Sağlık taraması sonuç formuna kaydedilerek günlük olarak İl Sağlık Müdürlüklerine, yuva/yurtlardan gelen tarama verileri bir araya getirilerek İlin kümülatif sonuçları anketlerle birlikte Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

"Genel Sağlık Taraması", "Küresel Gençlik Tütün Anketi" ve "SHÇEK Gençlik Davranış Anketi" verilerinin bilgisayar ortamına kaydedilmesi işlemi tamamlanarak,

7/1225 5

Genel Sağlık Taraması sonuçları analiz edilmiştir. Hastalıklar ICD-10 Uluslararası Hastalık Sınıflamasına göre tasnif edilmiştir. "Küresel Gençlik Tütün Anketi" ve "SHÇEK Gençlik Davranış Anketi" SPSS programı kullanılarak analizleri 2005-Aralık ayı sonunda tamamlanmıştır.

Gerek fizik muayene gerekse anket sonuçlarından elde edilen kişisel bilgiler Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan Protokol gereği gizli tutulacak ve kişisel mahremiyete özen gösterilecektir.

Sağlık Taraması sonucunda;

- 13-18 yaş gurubu çocuklarımıza sağlıklı davranış anketi uygulanarak psiko-sosyal ve ruhsal sağlık durumları öğrenilerek tedavi ve rehabilitasyona ihtiyaç duyan çocukların oranının tespiti ve ihtiyaç duyulan hizmetin geliştirilmesi,

-Tarama sonuçlarının, uzun vadeli hizmet modellerinin geliştirilmesinde veri tabanı olarak kullanılması ,çocukların sağlıklı büyüme ve gelişimlerine olanak tanıyan program ve öneriler hazırlanması,

-Kuruluşlarımızda sigara alışkanlığı bulunan çocuklarımız ile varsa diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullanım oranlarının tespitinin sağlanarak tedavi ve rehabilitasyonlarının sağlanması ve gerekli hizmetin geliştirilmesi,

-Aile yanındaki çocuklara göre, kuruşlarımızdaki çocukların bedensel ve ruhsal gelişimlerinin gözlenmesi ve varsa gelişim bozukluklarının sebeplerinin tespiti ve alınacak önlemlerin hızla hayata geçirilmesi, çalışmaları,

-Toplumda olduğu gibi toplumun küçük bir parçası olan kuruluşlarımızda da zaman zaman yaşanan intihar vakalarının önlenmesi amacıyla nedenlerinin tespit edilmesi, risk gurubu olan çocukların oranı belirlenerek, risk yaşanmadan gerekli tedbir ve hizmetin geliştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

SORU 2 :

Söz konusu anket sonuçları nasıl? Kaç çocuk intihar etmeyi ve bu konuda plan yapmayı düşünmüş? Kaç çocuk sigara, içki, uyuşturucu ve uçucu madde kullanmış?

SORU 3 :

Bu anket sonuçlarına göre hangi tedbirleri aldınız?

CEVAP 2-3 :

"Küresel Gençlik Tütün Anketi" ve "Sağlık Anketi sonuçları Genel Müdürlüğümüz tarafından değerlendirilmektedir.

Elde edilen veriler ışığında SHÇEK Genel Müdürlüğü tarafından, SHÇEK bağlı kurumlarda iyileştirme faaliyetlerine başlanmıştır.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı